

Bijlage I: Het SGP-programma

Deze bijlage geeft een gedetailleerd overzicht van de door het SGP voorgestelde maatregelen en hun effecten op de overheidsfinanciën en de microlastendruk. De bedragen in deze bijlage zijn ex ante en betreffen allemaal afwijkingen ten opzichte van de ontwikkeling bij ongewijzigd beleid (zie Economische Verkenning 2011-2015). De bedragen hebben betrekking op 2015 en luiden allemaal in prijzen 2010; dit geldt ook voor de beschrijving van belasting- en premietarieven.

I.1 Ombuigingen SGP

De SGP buigt 19,1 mld euro om op de collectieve uitgaven. Hierbij is gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen. Tabel I.1 geeft een overzicht.

Sociale zekerheid

- De kinderopvangtoeslag wordt taakstellend beperkt tot een budgettair beslag van 0,5 mld euro (bezuiniging 2,3 mld euro). De maatregel wordt zodanig ingevuld dat de laagste inkomensgroepen en alleenstaande ouders zo veel mogelijk worden ontzien.
- Een forse verlaging van de inkomensgrens in de zorgtoeslag leidt tot een ombuiging van 2,1 mld euro in 2015 en 3,2 mld euro structureel.
- De SGP laat de uitkeringen minder snel stijgen dan de contractlonen. Na correctie voor hogere toeslagen resulteert een bezuiniging van 0,9 mld euro in 2015. Dit effect loopt af tot 0,7 mld euro in 2040. Deze bedragen zijn exclusief weglek naar belastingen, deze zijn meegenomen in de post overige uitgaven.
- De SGP verlaagt de maximale ww-duur tot 18 maanden. Rekening houdend met weglek naar inkomensafhankelijke regelingen, levert deze maatregel een besparing op van 0,7 mld euro. Deze bedragen zijn exclusief weglek naar belastingen, deze zijn meegenomen in de post overige uitgaven. De structurele opbrengst in 2018 bedraagt inclusief weglek 0,8 mld euro.
- De SGP beperkt de wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. In 2015 treedt daardoor een kleine besparing op. In 2040 is het effect van deze maatregel 0,5 mld euro.
- De SGP beperkt de huurtoeslag stapsgewijs hetgeen in 2015 0,3 mld euro oplevert.
- De SGP kort het re-integratiebudget met 0,5 mld euro en er komt één indicatieorgaan voor wsw, wajong, wmo en awbz. Na correctie voor uitverdieneffecten van de korting op re-integratie resulteert een besparing van 0,3 mld euro.
- De aow-leeftijd wordt vanaf 2015 24 jaar lang verhoogd met een maand per jaar. Het Witteveen kader wordt in hetzelfde tempo ook versoerd. De structurele opbrengst van deze maatregel is 4,6 mld euro (inclusief versoering Witteveen kader en werkgelegenheidseffecten).
- De uitkeringen die naar het buitenland gaan worden gekoppeld aan het prijspeil in het land van ontvangst. Daarnaast wordt de export van kinderbijslag naar het buitenland stopgezet. Hiermee wordt in totaal 0,1 mld euro bespaard.

Tabel I.1 Ombuigingen SGP 2015 (prijzen 2010, mld euro's)		
Naar beleidsmatig cluster		
Sociale zekerheid	6,7	
w.v. beperking kinderopvangtoeslag		2,3
verlaging inkomensgrens zorgtoeslag		2,1
koppeling uitkeringen aan inflatie		0,9
verlaging ww-duur tot 1,5 jaar		0,7
overig		0,7
Zorg	4,1	
w.v. 5% doelmatigheid langdurige zorg		1,2
verhoging norm gebruikelijke zorg		1,2
awbz overig		0,3
verbetering doelmatigheid zvw		0,4
uitbreiding marktwerking zvw		0,2
zvw overig		0,1
verlaging norminkomen medisch specialisten en bestuurders		0,6
btw-compensatiefonds		0,2
Onderwijs	2,7	
w.v. 5% efficiencyverbetering onderwijsmiddelen		1,1
terugdraaien klassenverkleining basisonderwijs		0,7
verhoging collegegeld bachelor en masterfase		0,7
overig		0,2
Overdrachten aan bedrijven	0,2	
Openbaar bestuur	2,8	
w.v. rijk		0,8
lokaal bestuur		1,7
overig		0,3
Veiligheid	0,5	
Defensie	0,1	
Bereikbaarheid	0,1	
Milieu	0,5	
w.v. energie/milieu		0,1
landbouw/natuur		0,4
Internationale samenwerking	1,0	
Overig	0,4	
Totaal ombuigingen gecorrigeerd	19,1	
Financieringsverschuivingen	1,5	
Totaal ombuigingen ongecorrigeerd (EMU-relevante uitgaven)	20,6	

Zorg

- De SGP hevelt alle extramurale zorg (begeleiding, dagbesteding, persoonlijke verzorging en verpleging) en de intramurale verzorging en verpleging over van de awbz naar de wmo. Door deze langdurige zorg in een voorziening aan te bieden vervalt het verzekerde recht op zorg en wordt het mogelijk dat gemeenten maatwerk leveren door beter rekening te houden met de eigen mogelijkheden van cliënten. In combinatie met een sterkere prikkel om zorg scherp in te kopen leidt dit naar verwachting tot een doelmatigheidswinst, deze is geraamd op 5%. Wanneer het gemeenten niet lukt deze efficiencyverbetering te realiseren zal minder zorg worden geleverd. Voor de meest complexe zorg (de intramurale ggz en ghz) zal een romp-awbz blijven

bestaan, eveneens in de vorm van een voorziening. De potentiële doelmatigheidswinst wordt afgeroomd, wat leidt tot een besparing van 1,2 mld euro.

- Voor cliënten die gebruik maken van begeleiding of persoonlijke verzorging, wordt de gebruikelijke zorg verhoogd met 90 minuten per week. Cliënten zullen hierdoor een groter beroep moeten doen op hun netwerk of met eigen middelen deze zorg zelf moeten inkopen. Er wordt een hardheidsclausule ingevoerd, zodat cliënten die hun zorg niet zelf kunnen organiseren toch worden geholpen. Dit levert een besparing op van 1,4 mld euro in 2015. Aangezien cliënten een deel daarvan particulier zullen gaan financieren, is 0,2 mld euro aan te merken als financieringsschuif van collectieve naar particuliere lasten. In 2020 bedraagt de totale besparing 1,5 mld euro.
- Minder complexe geestelijke gezondheidszorg wordt voor nieuwe cliënten niet langer intramuraal aangeboden. Hierdoor treedt een besparing op van 0,2 mld euro.
- De SGP kiest ervoor de kosten van zorg en wonen te scheiden. Zorginstellingen dienen huur en servicekosten direct bij cliënten in rekening te brengen, die hier via een verlaging van de eigen bijdrage en verhoging van de huurtoeslag voor worden gecompenseerd. Zorginstellingen worden op deze manier geprikkeld zich beter te richten op de woonwensen van cliënten en dit levert een doelmatigheidswinst op van 0,1 mld euro in 2015 en 0,3 mld euro in 2020
- De SGP neemt een aantal maatregelen ter bevordering van de doelmatigheid in de zvw en het tegengaan van aanbod geïnduceerde vraag. Zo wordt er een stringenter pakketbeheer ingevoerd bij het toelaten van nieuwe behandelingen. Verder wordt de kwaliteit en transparantie in de zorg vergroot door middel van de oprichting van een landelijk kwaliteitsinstituut. Tevens wordt de wettelijke positie van de Raden van Bestuur ten opzichte van de medisch specialisten versterkt. Gezamenlijk leidt dat tot een besparing van 0,4 mld euro.
- De SGP wil de marktwerking in de zvw verder bevorderen, waarbij een gedeelte van de maatregelen zoals geschetst in Variant B van heroverweging 11 worden doorgevoerd. Zo worden ex-post compensatiemechanismen van verzekeraars afgebouwd waardoor ze meer risicodragend worden. Ook vindt er een verdere uitbreiding van het B segment plaats. Per saldo levert dat in 2015 een besparing op van 0,2 mld euro. Het structurele effect bedraagt 0,7 mld euro.
- De SGP verkleint het basispakket op basis van het ziektelastbeginsel. Zo worden lichte vormen van ggz-zorg en hulpmiddelen behorende bij een lage ziektelast niet langer tot het basispakket gerekend. Verder worden maagzuurremmers, cholesterolverlagers, anticonceptiemiddelen en mondzorg voor 18-21 jaar niet langer vergoed. De besparing van 1 mld euro is voor een groot deel een financieringsschuif van 0,8 mld euro van collectieve naar particuliere lasten.
- De SGP neemt maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en doelmatigheid van de huisartsenzorg. Dat leidt tot besparing van 0,1 mld euro.
- Bovengenoemde zvw maatregelen overlappen elkaar deels en daardoor komen bovenstaande ombuigingen in totaal 0,2 mld euro lager uit.
- De SGP neemt de verhoging van het technisch veronderstelde eigen risico van 775 euro uit de

Economische Verkenning 2011-2015 van het CPB niet over maar kiest voor een inkomensafhankelijk eigen risico van 150 euro voor de laagste inkomens tot 500 euro voor de hoogste inkomens met een gemiddelde van 285 euro. Het terugdraaien staat bij de intensiveringen geboekt. De introductie van het inkomensafhankelijke risico leidt tot een ombuiging van 0,5 mld euro wat in z'n geheel het gevolg is van een financieringsschuif van collectieve naar particuliere lasten door hogere eigen betalingen.

- Het verlagen van het norminkomen van specialisten en bestuurders in de zorg leidt tot een ombuiging van 0,6 mld euro op de zorguitgaven.
- Er wordt een btw-compensatiefonds in de gehele zorg ingevoerd. Dat leidt tot een besparing van 0,2 mld euro.

Onderwijs

- De SGP bezuinigt door een efficiencykorting in het onderwijs toe te passen (1,1 mld euro)
- De SGP draait de klassenverkleining terug (0,7 mld euro).
- Verder bezuinigt de SGP door voor personen ouder dan 27 jaar het mbo niet meer te bekostigen (0,2 mld euro) en het collegegeld in de Bachelor en Masterfase te verhogen (0,7 euro).

Overdrachten aan bedrijven

- Het innovatiebeleid wordt minder op thema gericht en een efficiëntiekorting op de Grote Technologische Instituten, omvormen van ipc/syntens/vouchers tot nieuw systeem. Hiermee wordt 0,2 mld euro bespaard.

Openbaar bestuur

- De SGP bezuinigt 3,5 mld euro op de bestuur- en apparaatkosten bij rijk, lokaal bestuur en zbo's zoals uwv (inclusief een tijdelijk besparingsverlies van 15%). Deze ombuigingen hebben vooral betrekking op de functie openbaar bestuur, maar slaan ook neer bij de functies veiligheid (bijvoorbeeld Dienst Justitiële inrichtingen en ondersteuning voor de rechtspraak), defensie (bijvoorbeeld defensie telematica organisatie) en bereikbaarheid (Rijkswaterstaat). Hierdoor resulteert per saldo 2,8 mld bij de functie openbaar bestuur.
- Bij het rijk en zbo's bij het openbaar bestuur (1,1 mld euro) worden vooral bezuinigingen gerealiseerd in lijn met heroverwegingsrapport 19, variant 1: activiteiten met gelijksoortige werkprocessen en doelgroepen worden gebundeld (bijvoorbeeld uitkeringen aan burgers, verstrekken van subsidies of de incassodiensten) en ondersteuning wordt meer centraal en minder departementaal aangestuurd. Deze ombuiging wordt deel ingevuld door het aantal adviesorganen te beperken, de inhuur van externen te verminderen en een aantal ministeries samen te voegen. Ook wordt het aantal diplomatieke posten in het buitenland verminderd.
- Bij het lokaal bestuur bezuinigt de SGP 1,7 mld euro op het gemeente- en provinciefonds.

Veiligheid

- Bij de functie veiligheid heeft de gehele ombuiging van 0,5 mld euro betrekking op de ombuigingen bij de uitvoerende diensten van de Ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken.

Defensie

- Een deel van de apparaatkorting slaat neer bij defensie (0,1 mld euro).

Milieu

- De subsidies duurzame energie worden afgebouwd. Dit levert 0,1 mld euro op in 2015 en 1,4 mld euro structureel.
- De SGP neemt variant 1 uit het heroverwegingsrapport 2 over hetgeen een besparing van 0,4 mld euro oplevert.

Internationale samenwerking

- De SGP gaat zich inzetten om de huidige korting van 1 mld euro op de EU-afdrachten te continueren na 2013.

Overige uitgaven

De functie overige uitgaven fungeert als een soort restpost voor maatregelen die niet goed kunnen worden toegerekend aan andere functies. De ombuiging van 0,4 mld euro bij deze functie weerspiegelt dan ook zeer uitlopende maatregelen:

- Subsidies voor cultuur worden met 0,2 mld euro verminderd.
- De publieke omroep wordt beperkt tot 2 radiozenders en 1 tv-zender (0,2 mld euro).
- Diverse subsidies, waaronder emancipatiesubsidies, worden afgeschaft of beperkt hetgeen 0,2 mld euro oplevert.
- De niet-belastingmiddelen worden met 0,4 mld euro vergroot door verhoging van boetes en griffierechten en door meer effectieve opsporing, bijvoorbeeld door elektronische nummerbordherkenning.
- De kosten van immigratie worden beperkt door uitbreiding van de opvang in de eigen regio (0,1 mld euro).
- De ombuigingen van SGP op de hoogte van de uitkeringen, de norminkomens van medische specialisten en bestuurders in de zorg en door de beperking van de ww-duur tot anderhalf jaar hebben een direct en negatief effect op de belasting- en premieopbrengsten. Dit effect van 0,6 mld euro minder belasting- en premieopbrengsten is ook bij de ombuigingen op de functie overige uitgaven geboekt.

Financieringsverschuivingen

- De eigen betalingen in de zorg nemen als gevolg van de financieringsschuiven bij de ombuigingen met 1,5 mld euro toe. Dat is onder andere het gevolg van de introductie van het inkomensafhankelijke eigen risico in de zorg (0,5 mld) en de pakketverkleining op basis van het ziektebelastbeginsel (0,8 mld). Daarnaast leidt het verhogen van de gebruikelijke zorg met 90 minuten tot een financieringsschuif van 0,2 mld euro.

I.2 Intensiveringen SGP

De SGP trekt 7,3 mld euro uit voor extra uitgaven; hierbij is gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen. Tabel C.2 geeft een overzicht van deze intensiveringen.

Sociale zekerheid

- De SGP voegt de kinderbijslag en het kindgebonden budget samen en handhaaft daarmee een inkomensafhankelijk bedrag per kind gecombineerd met een inkomensafhankelijke toeslag. In totaal voegt de SGP 0,8 mld euro toe aan het budget van deze gecombineerde regeling.
- De SGP vervangt de huidige 1,5 mld euro aan premiekortingen voor werkgevers om uitkeringsgerechtigden en ouderen in dienst te nemen door een bonusstelsel voor het in dienst nemen van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, een no-riskpolis in de Ziektewet voor het in dienst nemen van oudere werknemers en door loonkostensubsidies van 2,0 mld euro. De netto intensivering bedraagt daardoor 0,5 mld euro.
- De SGP verhoogt het budget voor deeltijd-ww tijdelijk met 0,2 mld euro. Na 2011 vervalt deze maatregel. Verder voert de SGP een loonverzekering in voor oudere werknemers. Als na een half jaar tot een jaar ww-duur een baan wordt geaccepteerd waarmee minder dan het oude loon wordt verdiend, bestaat er gedurende maximaal een jaar recht op loonaanvulling. 70 procent van de verdiensten worden verrekend met de ww-uitkering. Het budgettaire beslag is gering.
- In 2010 zijn partnerpensioenen in de AOW verlaagd met 8%. SGP beperkt deze korting tot 6%, een intensivering van 0,1 mld euro.
- Het pakket van maatregelen op gebied van de zvw heeft een beperkt positief effect op de kosten van de zorgtoeslag (0,1 mld euro).

Zorg

- De SGP neemt de verhoging van de eigen bijdragen awbz, de korting op wmo en het technisch veronderstelde eigen risico van 775 euro uit de Economische Verkenning 2011-2015 niet over maar kiest voor een inkomensafhankelijk eigen risico van 150 euro voor de laagste inkomens tot 500 euro voor de hoogste inkomens met een gemiddelde van 285 euro. De introductie van het inkomensafhankelijk eigen risico is geboekt bij de ombuigingen. Het terugdraaien van het eigen risico en de eigen betalingen in de awbz en wmo leiden tot een intensivering van 5 mld euro waarvan 4,4 mld euro is aan te merken als financieringsschuif van particuliere naar

collectieve lasten als gevolg van lagere eigen betalingen. Het remgeldeffect wordt door het terugdraaien kleiner hetgeen een intensivering van 0,6 mld euro betreft.

- De SGP intensiveert voor 0,3 mld euro in betere arbeidsvoorwaarden in de zorg, verbetering van palliatieve zorg en hulpverlening voor ongewenst zwangere vrouwen.
- Daarnaast stelt de SGP 0,1 mld euro beschikbaar voor ondersteuning bij ongewenste zwangerschap, palliatieve zorg en het vergroten van het patiëntenperspectief.

Tabel I.2 Intensiveringen SGP 2015 (prijzen 2010, in mld euro's)		
Naar beleidsmatig cluster		
Sociale zekerheid	1,6	
w.v. samenvoeging kinderbijslag en kindgebonden budget		0,8
bonus in dienst nemen oudere werknemer, WW-er of AO		0,5
Overig		0,3
Zorg	0,9	
w.v. terugdraaien er zvw en awbz		0,6
Overig		0,3
Onderwijs	2,6	
w.v. investering in leraren		0,8
Aanpak voortijdig schoolverlaten		0,6
Overig		1,2
Overdrachten aan bedrijven	0,1	
Veiligheid	0,3	
w.v. uitbreiding politie		0,2
Overig		0,1
Defensie	0,3	
Bereikbaarheid	0,9	
w.v. exploitatiekosten en investeringen abvm		0,6
investeringen in wegen		0,2
Overig		0,1
Milieu	0,7	
w.v. energie/milieu		0,5
landbouw/natuur		0,2
Overig	- 0,1	
Totaal intensiveringen (gecorrigeerd)	7,3	
Financieringsverschuivingen	5,9	
w.v. terugdraaien er zvw en awbz		4,4
omzetting premiekortingen in bonussysteem		1,5
Totaal intensiveringen ongecorrigeerd (EMU-relevant)	13,3	

Onderwijs

- De SGP verbetert de salarissen van docenten (0,3 mld euro), voert prestatiebeloning in (0,2 mld euro), trekt meer middelen uit voor bijscholing van docenten (0,2 mld euro) en zet in op hoger gekwalificeerd personeel (0,1 mld euro).
- Daarnaast wil de partij voortijdig schoolverlaten aanpakken o.a. door meer maatwerk en begeleiding in het beroepsonderwijs (0,6 mld euro).
- Verder wil de SGP lesuitval tegengaan door de reservecapaciteit van leraren aan te spreken die breed inzetbaar zijn (0,3 mld euro), en zowel tweejarige masters (0,2 mld euro) als topuniversiteiten mogelijk maken (0,1 mld euro). Verder investeert de SGP 0,2 mld euro in stimulering toponderzoek en versterking eerste geldstroom universiteiten.

Overdrachten aan bedrijven

- De innovatiesubsidies aan het mkb worden vergroot door uitbreiding van verschillende instrumenten (0,1 mld euro).

Veiligheid

- De SGP vergroot de uitgaven aan veiligheid met 0,3 mld euro. Dit betreft vooral uitbreiding van politie (ca. 2200 meer agenten) en de rechterlijke macht.

Defensie

- De SGP geeft 0,3 mld euro meer uit aan defensie.

Bereikbaarheid

- De SGP kiest voor de invoering van een naar milieukeurmerken gedifferentieerde kilometerprijs waarbij de vaste autobelastingen (mrb en bpm) worden omgezet in een gemiddeld kilometertarief van circa 7 ct/km, opdat de invoering uiteindelijk neutraal is voor het EMU-saldo. In 2018 is de kilometerbeprijzing volledig ingevoerd, in 2015 is deze voor de helft ingevoerd. De exploitatiekosten van de kilometerprijs (circa 0,6 mld euro per jaar bij een volledige invoering) worden ook omgezet in het kilometertarief. De partij voert een provinciale ingezetenenheffing in, waarbij de opbrengst gelijk is aan de provinciale opcenten uit de mrb (circa 2 mld euro in 2015) die door de omzetting van de mrb komt. De aanschafbelasting (bpm) op personenauto's wordt afgeschaft, waardoor nieuwe auto's in aanschaf ten opzichte van de Economische Verkenning 2011-2015 gemiddeld zo'n 2000 euro goedkoper worden in 2020. Naast de kilometerbeprijzing introduceert de SGP tevens een congestieheffing (spitstarief) van 11 ct/km en een kilometerprijs voor het bestel- en vrachtverkeer van gemiddeld circa 2 ct/km. Per saldo leidt dit systeem in 2015 tot exploitatiekosten bedragen 0,3 mld euro en investeringskosten van 0,3 mld euro. De investeringskosten zijn niet structureel.
- Verder investeert de SGP in wegen (0,2 mld euro), vaarwegen, fietspaden en OV (0,1 mld euro).

Milieu

- De SGP investeert 0,5 mld euro in duurzame energievoorziening en 0,2 mld euro in versterking maatschappelijke weerbaarheid landbouw en duurzame projecten landbouw, natuur en visserij.

Uitgaven overig

- De SGP introduceert een starterssubsidie voor de woningmarkt (0,1 mld euro).
- De intensiveringen door verhoging van lerarsalarissen zorgen voor extra belasting- en premieopbrengsten (0,2 mld euro). Dit is bij de intensiveringen op de overige uitgaven geboekt.

Financieringsverschuivingen

- De post financieringsverschuivingen wordt deels verklaard door het feit dat de SGP de verhoging van de eigen bijdrage in de awbz en wmo (1,0 mld euro) en het eigen risico in de zvw (3,4 mld euro) terugdraait. Per saldo dalen de eigen betalingen zorg hierdoor met 4,4 mld euro ten opzichte van de Economische Verkenning 2011-2015.

Verder geldt de omzetting van de premiekortingen in een bonussysteem voor 1,5 mld euro als een financieringsverschuiving.

I.3 Microlasten SGP

Tabel I.3 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen uit het SGP-programma. Hieruit blijkt dat de SGP de lasten met 5,2 mld euro verzwaart. De lasten bij huishoudens worden met 3,5 mld verzwaard en bij bedrijven met 1,7 mld.

Milieu

- De introductie van een verplicht aandeel voor duurzame energie leidt tot 0,5 mld euro hogere lasten voor bedrijven en gezinnen bij het gebruik van elektriciteit.
- De exploitatiekosten van abvm worden verwerkt in het tarief per kilometer. Dit leidt tot een lastenverzwaring op van 0,3 mld euro in 2015.
- De SGP schaft de MRB vrijstelling voor oldtimers af (0,1 mld euro) en bezuinigt op eia/mia/vamil (0,1 mld euro).

Inkomen en arbeid

- De mlo-relevante lastenontwikkeling als gevolg van de zorg bedraagt 0,4 mld euro. De wijzigingen in het eigen risico en eigen bijdragen awbz zijn afgezien van gedragseffecten neutraal op de mlo. Verder geldt dat de SGP de lastendekkende systematiek deels heeft losgelaten hetgeen betekent dat bezuinigingen niet een op een doorwerken in de zvw premies. Bij de awbz en wmo worden o.a. de verhoogde eigen betalingen uit de Economische Verkenning 2011-2015 teruggedraaid. Bovenstaande posten, aangevuld met pakketaanpassingen en overige financieringsschuiven, leiden tot een stijging van de mlo relevante zorglasten met 0,4 mld euro.

Tabel I.3 Microlasten SGP, 2015 (mld euro's, prijzen 2010)		
Milieu	0,9	
w.v. verplichting gebruik duurzame energie		0,5
exploitatiekosten abvm in km tarief		0,3
overige maatregelen		0,2
Inkomen en arbeid	1,9	
w.v. zorg		0,4
verlaging tarief eerste schijf met 0,8%		-1,5
afschaffing inkomensafhankelijke combinatiekorting		1,5
fiscalisering aow		0,9
beperking fiscaal subsidiëren pensioenopbouw boven 1,5 modaal		0,6
verhoging alleenstaande ouderkorting		-0,4
afschaffing levensloopregeling		0,2
uitbreiding afdrachtvermindering scholing		-0,1
overige maatregelen inkomen en arbeid		0,2
Vermogen en winst	1,4	
w.v. bankenheffing		1,0
beperking verliesverrekening bij buitenlandse filialen		0,3
aftrekbeperking overnameholdings		0,2
wbso		-0,1
Overig	1,0	
w.v. verhoging accijns tabak en alcohol		0,5
kermis, circus en bioscoop naar hoog btw tarief		0,3
verhoging kansspelbelasting		0,2
overig		0,0
Totaal lastenmaatregelen (gecorrigeerd)	5,2	
w.v. huishoudens	3,5	
bedrijven	1,7	
Financieringsverschuivingen	5,4	
w.v. financieringsschuiven zorg		2,9
intertemporele schuiven		1,4
verplichting gebruik duurzame energie		-0,5
financieringsschuif premiekortingen		1,5
Totaal EMU-relevante lasten	10,6	

- De SGP verlaagt het tarief eerste schijf met 1,5 mld euro (ca. 0,8% punt verlaging).
- De inkomensafhankelijke combinatiekorting wordt door de SGP afgeschaft hetgeen resulteert in een lastenverzwaring van 1,5 mld euro.
- De aow-premie wordt in 18 jaar gefiscaliseerd. Dit betekent een lastenverzwaring van 0,9 mld euro in 2015. Structureel (2028) levert deze maatregel 3,0 mld euro op.
- De fiscale subsidiëring van de pensioenbesparingen in de tweede pijler wordt beperkt tot inkomens tot 1,5 maal modaal. Dit levert een mlo relevante lastenverzwaring van 0,6 mld euro op.
- De alleenstaande ouderkorting wordt verhoogd met 0,4 mld euro.
- De levensloopregeling wordt afgeschaft hetgeen een mlo relevante lastenverzwaring van 0,2 mld euro oplevert.
- De afdrachtvermindering scholing wordt met 0,1 mld euro uitgebreid.

- De overige maatregelen inkomen en arbeid betreffen het afschaffen van de ouderschapsverlofkorting (0,1 mld euro), de doorwerking van inkomensafhankelijke bijdrage in de zorg op de belastingontvangsten (0,1 mld euro) en de versobering van het Witteveenkader gekoppeld aan de aow-leeftijdshoging. De huidige premiekortingen worden omgezet in een bonussysteem hetgeen een mlo neutrale schuif betreft.

Vermogen en winst

- De SGP voert een unilaterale bankenheffing in die via een fondsconstructie gebruikt wordt ter financiering van eventuele toekomstige crises hetgeen een lastenverzwaring betreft van 1 mld euro.
- De SGP beperkt de mogelijkheid tot verliesverrekening voor buitenlandse filialen en verzwart hiermee de lasten met 0,3 mld euro.
- De SGP voert een aftrekbeperking voor overnameholdings in. De lasten worden hierdoor met 0,2 mld euro verzwart.
- Het budget voor de wbo wordt met 0,1 mld euro verhoogd hetgeen een lastenverlichting bedrijven is.

Overig

- De accijnzen op alcohol en tabak worden taakstellend verhoogd om een opbrengst te realiseren van 0,5 mld.
- Het verlaagd btw-tarief voor kermissen, attractieparken en sportwedstrijden en circussen, bioscopen, theaters en concerten wordt afgeschaft. Dit levert een lastenverzwaring van 0,3 mld euro op.
- De kansspelbelasting wordt taakstellend verhoogd om een opbrengst van 0,2 mld te realiseren.
- Verder wordt de vuurwerkbelasting verhoogd. Het budgettair beslag hiervan is gering.

Financieringsverschuivingen

De financieringsverschuivingen om de aansluiting tussen de mlo- en de EMU-saldo relevante lasten te kunnen maken vallen uiteen in een aantal onderdelen:

- Financieringsverschuivingen in de zorg die worden veroorzaakt door pakketmaatregelen en aanpassingen in eigen betalingen. Deze worden nader toegelicht bij de intensiveringen en ombuigingen.
- Het afschaffen van de levensloopregeling en het aftoppen van pensioenen op 1,5 modaal levert in 2015 meer op dan structureel het geval is. Deze intertemporele schuif loopt niet mee in de mlo, maar is wel EMU relevant.
- De verplichting tot het gebruik van duurzame energie is wel mlo-relevant maar levert geen EMU-saldo verbetering op.
- Het omzetten van de premiekortingen in een bonus is mlo-neutraal maar levert aan de inkomstenkant een EMU-saldo verbetering op.